

Humanitats espacials: creació i disseny de mapes

Els mapes són una eina d'un gran potencial per a entendre i explicar la distribució espacial de fenòmens, siguin de la naturalesa que siguin. La generalització de la cartografia i dels mapes a internet i als dispositius mòbils, ha obert infinites possibilitats de representació de diferents fenòmens en forma de mapes i en facilita la seva creació. Els obstacles tècnics associats a la creació de mapes en el camp de les ciències socials i de les humanitats, ha menystingut el paper dels mapes com a eina comunicativa.

La Facultat de Filosofia i Lletres integra diferents investigadors i docents de diferents branques de coneixements que poden veure en la creació i l'ús dels mapes una oportunitat per a complementar les seves activitats docents i investigadores. És per això, que aquest curs vol oferir habilitats tècniques, eines, recursos i fonts de dades a les diferents disciplines que integra la Facultat com la Història, la Filosofia, la Filologia, l'Antropologia o la Musicologia. I, anant més enllà de la creació d'un simple mapa, on es representi la localització de diferents assentament prehistòrics o les diferents variants dialectals, per exemple, l'objectiu del curs també serà aportar eines que ajudin a entendre les relacions espacials entre diferents fenòmens que es localitzen en l'espai. Alguns exemples d'aquest darrer cas són: la creació d'un mapa d'isòcrones de la influència de l'ús de diferents mots; l'explicació de l'avanç de les tropes napoleòniques a partir de la modelització del terreny; la creació d'un mapa de calor que mostri la concentració espacial de concerts de música ètnica, entre altres aplicacions.

Objectius

- Conèixer les eines i els recursos d'elaboració de mapes que proporciona internet per a estudiar i analitzar el territori des de diverses perspectives.
- Proporcionar idees i materials per a realitzar mapes d'interès en diferents àmbits d'estudi de les humanitats i les ciències socials.
- Elaborar cartografia per a diferents casos d'estudi i compartir-la a la web.

Metodologia

Les sessions tindran dues parts:

- Expositiva: Introducció d'aquells recursos disponibles a la web per a estudiar i analitzar el territori des de diverses perspectives.
- Pràctica: Creació de mapes de manera senzilla i ràpida mitjançant diversos exemples. Les activitats que es desenvoluparan estan plantejades perquè el professorat posteriorment ho pugui aplicar a l'aula.

Continguts

1. Els recursos d'internet per a estudiar el territori (Ull del temps, *Catalunya Offline*, *Georeferencer* i *Atles lingüístic*).
2. Producció de les pròpies dades espacials i aplicació dels SIG per a la creació de mapes
 - Creació d'un mapa temàtic.
 - Creació d'un mapa d'elements puntuals, lineals i/o poligonals i associar-hi una base de dades alfanumèrica.
 - Georeferenciació absoluta i relativa de diferents objectes (mapes antics, elements puntuals a partir de coordenades i a partir d'adreces).
 - Principis bàsics de simbolització.
3. Compartir mapes a internet

Observacions

S'aconsella als assistents portar una memòria USB per guardar les dades amb les que es treballaran.

No són necessaris coneixements previs de cartografia digital